

Barns olika livsvillkor

Välkommen att arbeta med Rädda Barnens material som berör en av våra mest existentiella frågor nämligen: Om jag hade fötts på någon annan plats – hur hade mitt liv sett ut då?

Under den här rubriken önskar vi stimulera elevernas förmåga att relatera till barn som lever på andra platser och under andra villkor.

Övningarna är starkt kopplade till konventionen om barnets rättigheter som FNs generalförsamling antog som internationell lag 1989. Barnkonventionen, som omfattar en rad artiklar, slår fast att alla barn och ungdomar under 18 år har samma rättigheter.

Barnkonventionens fyra grundprinciper

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.
- Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.
- Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det.

För att varje övning ska bli lättarbetad har vi samlat de artiklar som är relevanta för respektive bildpar. Observera att som lärare för yngre elever kanske du behöver förklara de olika artiklarna från Barnkonventionen.

Genomgående för hela inspirationsmaterialet ligger nivåanpassningarna på följande sätt: yngre elever först – äldre elever därefter. Välj själv vilka uppgifter och hur många som passar din grupp.

På vår länklista har vi tipsat om hemsidor som berättar om barns rättigheter, om mänskliga rättigheter eller som ger andra fördjupningsmöjligheter.

Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i skolan.

Perspektivet skall prägla skolans verksamhet för att ge grund för och främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden. (Lpo 94 samt eventuellt kommande läroplan).

Symboler som vägleder dig i materialet

Läs och diskutera

Diskussion

Äldre elever

Se övningsbilaga

Reflektion

Yngre elever

Skrivövning

Teater

Separata bildfiler

Under fliken bildmaterial finns de jämförande bildparen som bildfiler.

1. Barnsoldat respektive metande pojke

Gruppdiskussion

- Börja med att visa bildparet med den metande pojken och barnsoldaten.
 - Jämför och diskutera bilderna med eleverna.
 - Vilka känslor väcker bilderna inom er?
 - Vilka likheter och skillnader kan ni se mellan de båda bilderna?
- Lista dem på tavlan.

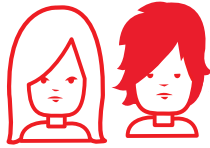
Heta stolen

- Förbered ställningstaganden och välj de som du tycker är relevanta.
- Uppvärmningsexempel för att alla ska förstå övningen.
 - Jag gillar glass.

- Exempel på ställningstaganden:
 - Jag har hållit i ett gevär.
 - Jag känner igen mig i med bilden med den metande killen.
 - Pojken som metar kan också ha problem.
 - Jag känner mig rädd när jag ser bilden med killen med vapnet.

- Exempel på ställningstaganden:
 - Om jag fick välja att vara en av de båda så skulle jag välja killen med vapnet.
 - Jag har provat att fiska.
 - Alla barn borde få ha det som den metande killen.
 - Bilderna väcker obehag
 - Killen med gevär är utnyttjad
 - Alla kan inte ha det som den metande killen
 - Killen som metar kan också ha problem
 - Om man lever i ett land som killen med geväret måste man ta sitt ansvar och kämpa
 - Killen med gevär har inget val
 - Killen med gevär ska inte visas på bild för hela världen
 - Det finns andra sätt att lösa konflikter på än att använda vapen
 - Om man inte är med och krigar förlorar man
 - Om det blir krig här kommer jag vägra bära vapen
 - Det är fel att tvingas döda
 - Det är orättvist att barn har det olika bra
 - Jag skulle kunna döda någon
 - Ingen har rätt att ta någon annans liv
 - Om människor väljer att prata med varandra skulle inga väpnade konflikter finnas

Uppföljning på Heta stolen

- Låt eleverna skriva ner sina frågor och tankar kring vad som kom upp när övningen pågick. Allt från vad och varför folk tyckte som de gjorde till hur de ser på att själva bära vapen.
- Låt dem sedan i små grupper diskutera eller individuellt skriva kring frågeställningen:
- Vad krävs det av en person i er ålder för att kunna vara en barnsoldat i ett krig?
- Gör sedan tvärgrupper/ låt individerna som skrivit sitta ner två och två och diskutera vidare över:
 - Vad krävs av någon i din ålder som tvingas att bli barnsoldat
 - Varför?
 - Skulle ni klara det?
 - Motivera

Reflektion på Heta Stolen

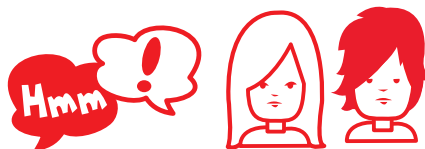
- Vad gav övningen dig?
- Hur upplevde du att alla blev bemötta i sina åsikter?
- Vilket påstående kom du tydligast ihåg? Varför?

Uppgifter kopplade till Barnkonventionen

Skriv och identifikationsövning

- Berätta för eleverna att de nu ska föreställa sig att det var killen med geväret som nu sitter med metspöet och fiskar.
- Be eleverna hoppa in i hans tankar och skriva ner hans resa genom alla omställningar.
- För två år sedan var han en av de duktigaste gerillasoldaterna. Beskriv hans tankar:
 - Hur mår han nu?
 - Vad tänker han tillbaka på?

Argumentationsövning

1. Eleverna ska nu ikläda sig en presidents eller gerillaledares roll.
 - Be dem komma på så många argument som de kan för att rekrytera barn som soldater i ett krig.
 - Om det blir lättare – föreslå att de sätter sig gruppvis.
2. Nu ska eleverna byta roll från att vara någon som rekryterar barnsoldater till att vara motståndare till detta
 - Låt eleverna titta på artiklarna nedan och ge motargument till en president eller gerillaledare som rekryterar barnsoldater
 - När eleverna är klara med artiklarna och vill ha fler argument - kan de söka stöd i mer fakta även utanför artiklarna.

Faktauppgift kopplad till Barnkonventionen

- Dela upp klassen i olika grupper
- Förklara att en konvention är uppbyggd av en rad artiklar
- Låt varje grupp:
 - Läs en eller flera artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter (se nedan).
 - Gör tolkningar av det lästa materialet
 - Redovisa innebörden i respektive artikel och motivera kopplingen till bilderna med barnsoldaten och killen som metar

Reflektion efter passets slut

- Vilka känslor finns när du ser bilderna?
- Om du lärde dig något nytt, när var det?
- Vad tar du med dig från detta pass?

Relevanta artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter

Artikel 38

Inga barn under 15 år ska behöva delta i väpnade konflikter.

1. Om det blir krig ska barn och ungdomar skyddas på bästa möjliga sätt. Staten ska se till att inga barn under 15 år deltar i väpnade konflikter.
2. Om ungdomar under 18 år ändå tas ut till soldater ska man börja med dem som är äldst.
3. Alla tänkbara åtgärder ska vidtas för att ge skydd och vård till barn som berörs av väpnad konflikt.

Artikel 19, 34, 39

Barn har rätt att skyddas mot misshandel, övergrepp och alla former av sexuellt utnyttjande.

1. Varken föräldrar eller andra vuxna har rätt att på något sätt behandla barn och ungdomar illa. Staten ska på alla sätt skydda barn och ungdomar mot misshandel, utnyttjande och sexuella övergrepp. De ska även ingripa när föräldrar inte bryr sig om eller kan ta hand om sina barn.
2. Barn och ungdomar som har utsatts för vanvård, övergrepp eller tortyr eller som deltagit i krig har rätt till all tänkbar hjälp. De har rätt att komma till en miljö där deras hälsa, självrespekt och värdighet kan återställas.

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Alla barn och ungdomar har en självklar rätt till liv. Staten ska göra allt den kan för att säkra deras rätt att leva, växa och utvecklas.

Artikel 31

Alla barn har rätt till lek, vila och fritid

1. Alla barn och ungdomar har rätt till vila och fritid, lek och fritidsaktiviteter som passar deras ålder. De har rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.
2. Staten ska sträva efter att alla får samma möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Barn och ungdomar som blir diskriminerade eller mobbade på grund av sina egna eller sina familjemedlemmars ställning, verksamhet, åsikter eller tro har rätt att få skydd.

Artikel 12–15

Barn har rätt att säga vad han eller hon tycker i alla frågor som berör det.

1. Barn och ungdomar har rätt att uttrycka sina åsikter och tas på allvar i frågor som rör dem själva.
2. Barn och ungdomar ska ha frihet att yttra sig. Det betyder att de har rätt att söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag. De har rätt att uttrycka sig genom att tala, skriva, måla och sjunga eller på andra sätt, så länge de inte stör eller sårar andra människor.
3. Barns och ungdomars tankar, samveten och religion ska respekteras.
4. Barn och ungdomar har rätt att bilda och vara med i föreningar och delta i fredliga möten, så länge det inte kränker andras fri- och rättigheter.

2. Flyktingläger respektive campingläger

Gruppdiskussion

Börja med att visa bildparet med flyktinglägret och campinglägret.

- Låt eleverna diskutera vad ett läger är
 - Hur många har varit på läger?
 - Vad gjorde ni där?
 - Hur var det?

Hur definierar ni ett läger?

- Jämför och diskutera bilderna med eleverna
 - Vilka känslor väcker bilderna inom er?
 - Vilka likheter och skillnader kan ni se mellan de båda bilderna?Lista dem på tavlan.

Bildanalys

Visa bilden på campingen.

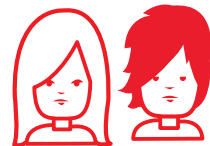
- Diskutera nedanstående frågor, be dem motivera:
 - Vad händer på bilden?
 - Vilka känslor väcker bilden?
 - Hur tror ni att personerna på bilden har det?
 - Är det här en situation som ni känner igen er i?
- Visa sedan bilden på flyktinglägret och fråga om eleverna vet vad den föreställer.
- Berätta att det också är ett läger – ett flyktingläger. Låt eleverna ställa frågor och förklara.
- Diskutera nedanstående frågor, be dem motivera:
 - Vad visar bilden?
 - Vilka känslor väcker bilden?
 - Hur tror ni att personerna på bilden har det?
 - Är det här en situation som ni känner igen er i?

Jämförelse

- Jämför de lägerupplevelser som ni diskuterade med ett sånt här läger. Vad finns det för likheter?
- Vilket läger vill du helst åka på och varför?
- Lista dem på tavlan

- Under vilka förutsättningar lever människorna på de olika bilderna.
- Jämför de lägerupplevelser som ni diskuterade tidigare med ett sånt här läger. Vad finns det för likheter?
- Varför föredrar du dina lägerupplevelser.
- Lista dem och jämför.

Rangordningsövning

- Dela upp klassen i mindre grupper.
- Be varje grupp rangordna de fem viktigaste förutsättningarna för att man ska kunna leva (inte bara överleva) när man bor i tält eller på en annan provisorisk plats.
- Redovisa gruppernas resultat i en gruppdiskussion.

Heta linjen med fokus på

- Bilden från campinglägret.

Hur väl uppfylls förutsättningarna att kunna leva på den här platsen i två år?

- a. Mycket väl.
- b. Inte alls.

- Bilden från flyktinglägret.

Hur väl uppfylls förutsättningarna att kunna leva på den här platsen i två år?

- a. Mycket väl.
- b. Inte alls.

Uppföljning av övningen med Heta linjen

- Diskutera i grupp:
 - Hur kändes den här övningen?
 - Fick alla tycka det de ville, utan att bli negativt bemötta?
 - Vad tar du med dig från den här övningen?

Skrivövning – motion

- Varje elev skriver en motion till det lands regering där de själva föddes i genom "Livets lotteri".
- Deras land kommer ta emot flyktingar och dina elever ska utforma förhållningssätt och regler för dem som:
 - planerar flyktinglägret.
 - kommer bo i flyktinglägret.

Uppgifter kopplade till Barnkonventionen

Skrivövning – artikel

- Be eleverna skriva varsin egen artikel som de tycker passar till bilden på flyktinglägret.

Faktauppgift

- Dela upp klassen i olika grupper
- Förklara att en konvention är uppbyggd av en rad artiklar
- Låt varje grupp:
 - Läsa en eller flera artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter (se nedan).
 - Göra tolkningar av det lästa materialet.
 - Redovisa innebörden i respektive artikel och motivera kopplingen till bilderna med flyktinglägret respektive campinglägret.

Reflektion efter passets slut

- Vilka känslor finns när du ser bilderna?
- Om du lärde du dig något nytt, när var det?
- Vad tar du med dig från detta pass?

Relevanta artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Alla barn och ungdomar har en självklar rätt till liv. Staten ska göra allt den kan för att säkra deras rätt att leva, växa och utvecklas.

Artikel 22

Flyktingbarn har rätt till skydd och hjälp.

1. Barn och ungdomar som tvingas fly från sitt hemland, ensamma eller tillsammans med sin familj, ska få skydd och hjälp i det nya landet. Alla deras rättigheter ska respekteras.
2. De barn och ungdomar som har flytt ensamma ska få hjälp att hålla kontakt med sin familj för att när det blir möjligt kunna återförenas med dem.
3. Om det visar sig omöjligt att återfinna ett flyktingbarns familj ska man försöka finna ett hem där barnet har det bra.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Barn och ungdomar som blir diskriminerade eller mobbade på grund av sina egna eller sina familjemedlemmars ställning, verksamhet, åsikter eller tro har rätt att få skydd.

Artikel 3

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

När domstolar, sociala myndigheter och liknande beslutar om sådant som rör barn och ungdomar, ska de alltid först och främst ta hänsyn till vad som är bäst för barnen och ungdomarna.

Artikel 31

Barn har rätt till lek, vila och fritid.

1. Alla barn och ungdomar har rätt till vila och fritid, lek och fritidsaktiviteter som passar deras ålder. De har rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.
2. Staten ska sträva efter att alla får samma möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter.

Artikel 28

Barn har rätt att få gå i skolan.

1. Alla barn och ungdomar har rätt till gratis grundutbildning, studierådgivning och yrkesorientering. De ska också ha möjlighet till högre utbildning. Regelbunden närvaro i skolan ska uppmuntras, och man ska försöka se till att alla elever slutför sin utbildning.
2. Ordningen i skolan ska upprätthållas på ett sådant sätt att elevernas mänskliga värdighet respekteras och så att det stämmer med denna konvention.
3. De stater som skrivit under denna konvention ska samarbeta i syfte att ge alla barn och ungdomar i hela världen möjlighet att gå i skolan och få en bra utbildning.

Artikel 29

Undervisningen ska hålla god kvalitet.

Utbildningen i skolan ska syfta till att

1. Ge eleven möjlighet att utvecklas på eget sätt och efter sin egen förmåga,
2. Lära eleven visa respekt för de mänskliga rättigheterna och friheterna samt för FNs principer,
3. Utveckla respekt för elevens egen kulturella identitet, språk och värderingar och även för andra kulturer som skiljer sig från den egna,
4. Förbereda eleven för ett ansvarsfullt liv som vuxen i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans, jämställdhet mellan könen och vänskap mellan alla folk,
5. Lära eleven att vara rädd om naturen och miljön.

3. Översvämningskatastrof respektive hopptorn

Gruppdiskussion

- Börja med att visa bildparet med översvämningskatastrof respektive hopptornet.

- Jämför och diskutera bilderna med eleverna

- Vilken bild känner ni igen er i?
- Vilka likheter och skillnader kan ni se mellan de båda bilderna? Lista dem på tavlan.
- Vad pågår på bilden med översvämningskatastrof? (Koppla gärna bilden till om det finns någon aktuell översvämningskatastrof och presentera fakta kring den för att ytterligare skapa förståelse.)

Väcka tankar och identifikation

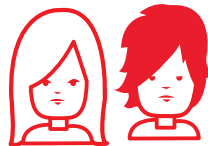
1. Låt eleverna enskilt fundera på vilka känslor människorna på bilderna har. Ge dem möjlighet att anteckna.
2. Diskutera gemensamt och skapa en lista på de känslor som människorna på bilderna har.
3. Måla upp en bild för eleverna hur dessa känslor finnas kvar länge – även långt efter naturkatastrofen.

4. Låt eleverna beskriva konsekvenser om de själva bar på dessa känslor under lång tid.
5. Prata också tillsammans om vad som händer i ett land under och efter en naturkatastrof.
 - Familj
 - Mat
 - Bostad
 - Skola
 - Sjukvård
 - Kriminalitet
 - Vägar

Kopplat till punkterna 4 och 5 ovan – eleverna kan antingen:

- Skriva
- Diskutera i par
- Göra ett kort rollspel eller drama
- Göra ett bildspel

Uppgifter kopplade till Barnkonventionen

Bildövning

- Be eleverna göra en bild till två av nedanstående artiklar.
- Skriv sedan en till två meningar som sammanfattar din bild.

Faktauppgift

- Dela upp klassen i olika grupper
- Förklara att en konvention är uppbyggd av en rad artiklar
- Låt varje grupp:
 - Läsa en eller flera artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter (se nedan).
 - Göra tolkningar av det lästa materialet.
 - Redovisa innebörden i respektive artikel och motivera kopplingen till bilderna med flyktinglägret och campinglägret.

Relevanta artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Alla barn och ungdomar har en självklar rätt till liv. Staten ska göra allt den kan för att säkra deras rätt att leva, växa och utvecklas.

Artikel 3

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

När domstolar, sociala myndigheter och liknande beslutar om sådant som rör barn och ungdomar, ska de alltid först och främst ta hänsyn till vad som är bäst för barnen och ungdomarna.

Artikel 9, 10, 11

Barn som skilts från sina föräldrar ska få stöd och hjälp.

1. Ett barn ska inte skiljas från sina föräldrar utom de fall då föräldrarna lever åtskilda eller om det efter noggrann prövning anses vara nödvändigt för barnets bästa.
2. Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, snabbt och humant sätt.
3. Om barn och föräldrar lever skilda ska barnet ha rätt att träffa båda föräldrarna så ofta att de kan behålla en personlig kontakt. Detta gäller även om en av dem bor i ett annat land än barnet.
4. Om en eller båda föräldrarna skilts från barnet genom fängelsestraff, utvisning eller dödsfall ska barnet ha rätt att få veta vad som hänt med den förälder som saknas.
5. Inget barn får föras bort eller hållas kvar i utlandet mot föräldrarnas eller barnets vilja.

Artikel 28

Barn har rätt att få gå i skolan.

1. Alla barn och ungdomar har rätt till gratis grundutbildning, studierådgivning och yrkesorientering. De ska också ha möjlighet till högre utbildning. Regelbunden närvaro i skolan ska uppmuntras, och man ska försöka se till att alla elever slutför sin utbildning.
2. Ordningen i skolan ska upprätthållas på ett sådant sätt att elevernas mänskliga värdighet respekteras och så att det stämmer med denna konvention.
3. De stater som skrivit under denna konvention ska samarbeta i syfte att ge alla barn och ungdomar i hela världen möjlighet att gå i skolan och få en bra utbildning.

Artikel 29

Undervisningen ska hålla god kvalitet.

Utbildningen i skolan ska syfta till

- a. att ge eleven möjlighet att utvecklas på eget sätt och efter sin egen förmåga,
- b. att lära eleven visa respekt för de mänskliga rättigheterna och friheterna samt för FNs principer,
- c. att utveckla respekt för elevens egen kulturella identitet, språk och värderingar och även för andra kulturer som skiljer sig från den egna,
- d. att förbereda eleven för ett ansvarsfullt liv som vuxen i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans, jämställdhet mellan könen och vänskap mellan alla folk,
- e. att lära eleven att vara rädd om naturen och miljön.

Artikel 19, 34, 39

Barn har rätt att skyddas mot misshandel, övergrepp och alla former av sexuellt utnyttjande.

1. Varken föräldrar eller andra vuxna har rätt att på något sätt behandla barn och ungdomar illa. Staten ska på alla sätt skydda barn och ungdomar mot misshandel, utnyttjande och sexuella övergrepp. De ska även ingripa när föräldrar inte bryr sig om eller kan ta hand om sina barn.
2. Barn och ungdomar som har utsatts för vanvård, övergrepp eller tortyr eller som deltagit i krig har rätt till all tänkbar hjälp. De har rätt att komma till en miljö där deras hälsa, självrespekt och värdighet kan återställas.

Artikel 31

Barn har rätt till lek, vila och fritid.

1. Alla barn och ungdomar har rätt till vila och fritid, lek och fritidsaktiviteter som passar deras ålder. De har rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.
2. Staten ska sträva efter att alla får samma möjligheter att delta i kultur och fritidsaktiviteter.

4. Flykt respektive joggingtur

Gruppdiskussion

- Börja med att visa bildparet med människorna på flykt respektive joggingturen.
- Jämför och diskutera bilderna med eleverna
 - Vilken bild känner ni igen er i? Varför? Eva, visa att detta gäller yngre barn
 - Vilka känslor väcker bilderna inom er?
 - Vilka likheter och skillnader kan ni se mellan de båda bilderna? Lista dem på tavlan.

Tankebubblor

- Be eleverna skriva varsin tankebulbbla till huvudpersonerna på varje bild
- Skriv ut bilderna i A3-format och häng upp dem i klassrummet
- Klistra gemensamt upp alla olika tankebubblor.

Tankar under en löpning i livet

- Diskutera i hel klass.
 - Vem tror du springer fortast?
 - Varför?
- Låt eleverna sedan skriva en kort berättelse som beskriver tankarna hos huvudpersonen på respektive bild.
 - Varför springer de?
 - Vad tänker de?
- Låt eleverna läsa in sina berättelser på ljudfil och be dem läsa med inlevelse så att man verkligen hör vem av personerna det är
- Låt eleverna också gärna spela in ljudet av någon som flåsar och springer på gräs och ljudeffekter omkring – allt utifrån ambition.
- Klipp ihop berättelserna och springljuden på en ljudfil och lyssna på ljudet samtidigt som ni gemensamt tittar på bilderna. Du kan till exempel lägga bilderna på en powerpoint.

Uppgifter kopplade till Barnkonventionen

Presentationsövning

- Låt eleverna skriva stödord om hur de vill hjälpa mannen på flykt med stöd av artiklarna nedan.
- Kör sedan en "Öppen mic"-sektion där barnen går fram och gör sitt anförande kring vad de skulle vilja eller kunna göra.

Faktauppgift

- Dela upp klassen i olika grupper
- Förklara att en konvention är uppbyggd av en rad artiklar
- Låt varje grupp:
 - Läsa en eller flera artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter (se nedan).
 - Göra tolkningar av det lästa materialet.
 - Redovisa innebörden i respektive artikel och motivera kopplingen till bilderna.

Relevanta artiklar ur FNs konvention om barnets rättigheter

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Alla barn och ungdomar har en självklar rätt till liv. Staten ska göra allt den kan för att säkra deras rätt att leva, växa och utvecklas.

Artikel 22

Flyktingbarn har rätt till skydd och hjälp.

1. Barn och ungdomar som tvingas fly från sitt hemland, ensamma eller tillsammans med sin familj, ska få skydd och hjälp i det nya landet. Alla deras rättigheter ska respekteras.
2. De barn och ungdomar som har flytt ensamma ska få hjälp att hålla kontakt med sin familj för att när det blir möjligt kunna återförenas med dem.
3. Om det visar sig omöjligt att återfinna ett flyktingbarns familj ska man försöka finna ett hem där barnet har det bra.

Artikel 9, 10, 11

Barn som skilts från sina föräldrar ska få stöd och hjälp.

1. Ett barn ska inte skiljas från sina föräldrar utom de fall då föräldrarna lever åtskilda eller om det efter noggrann prövning anses vara nödvändigt för barnets bästa.
2. Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, snabbt och humant sätt.
3. Om barn och föräldrar lever skilda ska barnet ha rätt att träffa båda föräldrarna så ofta att de kan behålla en personlig kontakt. Detta gäller även om en av dem bor i ett annat land än barnet.
4. Om en eller båda föräldrarna skilts från barnet genom fängelsestraff, utvisning eller dödsfall ska barnet ha rätt att få veta vad som hänt med den förälder som saknas.
5. Inget barn får föras bort eller hållas kvar i utlandet mot föräldrarnas eller barnets vilja.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Barn och ungdomar som blir diskriminerade eller mobbade på grund av sina egna eller sina familjemedlemmars ställning, verksamhet, åsikter eller tro har rätt att få skydd.

Artikel 3

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

När domstolar, sociala myndigheter och liknande beslutar om sådant som rör barn och ungdomar, ska de alltid först och främst ta hänsyn till vad som är bäst för barnen och ungdomarna.

Artikel 28

Barn har rätt att få gå i skolan.

1. Alla barn och ungdomar har rätt till gratis grundutbildning, studierådgivning och yrkesorientering. De ska också ha möjlighet till högre utbildning. Regelbunden närvaro i skolan ska uppmuntras, och man ska försöka se till att alla elever slutför sin utbildning.
2. Ordningen i skolan ska upprätthållas på ett sådant sätt att elevernas mänskliga värdighet respekteras och så att det stämmer med denna konvention.
3. De stater som skrivit under denna konvention ska samarbeta i syfte att ge alla barn och ungdomar i hela världen möjlighet att gå i skolan och få en bra utbildning.

Artikel 29

Undervisningen ska hålla god kvalitet.

Utbildningen i skolan ska syfta till

- a. att ge eleven möjlighet att utvecklas på eget sätt och efter sin egen förmåga,
- b. att lära eleven visa respekt för de mänskliga rättigheterna och friheterna samt för FNs principer,
- c. att utveckla respekt för elevens egen kulturella identitet, språk och värderingar och även för andra kulturer som skiljer sig från den egna,
- d. att förbereda eleven för ett ansvarsfullt liv som vuxen i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans, jämställdhet mellan könen och vänskap mellan alla folk,
- e. att lära eleven att vara rädd om naturen och miljön.

Artikel 31

Barn har rätt till lek, vila och fritid.

1. Alla barn och ungdomar har rätt till vila och fritid, lek och fritidsaktiviteter som passar deras ålder. De har rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.
2. Staten ska sträva efter att alla får samma möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter.

Utdrag ur FNs konvention om de mänskliga rättigheterna

Artikel 38

1. Konventionsstaterna åtar sig att respektera och säkerställa respekt för regler i internationell humanitär rätt som är tillämpliga på dem i väpnade konflikter och som är relevanta för barnet.
4. Konventionsstaterna skall i enlighet med sina åtaganden enligt internationell humanitär rätt att skydda civilbefolkningen i väpnade konflikter vidta alla tänkbara åtgärder för att säkerställa skydd och vård av barn som berörs av en väpnad konflikt.

Artikel 3

Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet.

